

NEWSLETTER

Expozice času

26. vydání

červen 2014

FOTO MĚSÍCE

Jak se mladým grafikům povedly návrhy banneru Expozice času? To můžete zjistit do konce června: na schodišti je zde na 11 panelech umístěna prezentace prací studentů středních polygrafických škol z Čech, Moravy a Slovenska, kteří se zúčastnili prestižní Soutěže dovednosti mladých grafiků. Jedním z témat jejího letošního ročníku bylo právě vytvoření banneru Expozice času. Některý z nich by mohl posloužit i jako grafický motiv pro budoucí kampaň expozice. (alf)

Na červen se chystá nový klub i hryčky pro děti

Červnový program načne **v úterý 3. června** staronový pořad. Na Senior klub, který se zaměřuje (nejen) na zajímavosti o Šternberku nebo cestování, si v minulých měsících našlo cestu do Expozice času mnoho zájemců všech věkových skupin. Proto se od června celý cyklus přejmenovává na **Klub pro zvědavé** a jeho první díl bude věnován oblíbenému a lahodnému nápoji – čaji.

Přednáška **Čaj – světový fenomén** bude doplněna o promítání krátkého filmu a ochutnávku čaje v ceně vstupného, jež činí 40 korun. Přednášet bude Zlataše Knollová, která na stejném místě před půl rokem uvedla besedu o Srí Lance,

tedy zemi čaji zaslíbené. V úterý 3. června od 18 hodin seznámí paní Knollová návštěvníky Klubu pro zvědavé se zajímavostmi o čaji, které se jinde možná nedozvědí. Řeč bude o pěstování, přípravě a druzích čajů, ale také o tradičních rituálech souvisejících s jeho pitím, čajových zemích i nových trendech.

Svým příznivcům zahraje **v neděli 15. června dechovka Šternberanka** společně s duem Jamajka, a to od 15 hodin. Vstupné je 40 korun.

Poslední díl **Dámského klubu** před prázdninovou pauzou se zaměří na radosti i strasti dovolené. Strážník městské policie povede besedu o tom, jaká rizika přiná-

šejí prázdniny pro děti a čeho by se naopak měli vyvarovat dospělí. Účastnice se dále dozvědí, jak co nejlépe využít (a užít si) volný čas a jakou stravu v létě zvolit. Program završí módní přehlídka Boutique Elancé Olomouc. Přijďte do Expozice času **v úterý 17. června** v 18 hodin, vstupné je 50 korun.

V sobotu 21. června od 15:00 se budou konat oblíbené **Rodinné hryčky**. Za 50 korun čekají na děti originální hry a soutěže o ceny: přijďte si vyzkoušet, co můžete zažít na prázdninách u moře, na horách nebo u babičky. Chybět nebude ani ukázka aktivit dle principů Montessori pedagogiky. (alf)

Zajímavosti z Expozice času: Čas a hudba

Hudba, ať už ji čteme z notového záznamu, nebo hrajeme, existuje pouze v čase. Jako taková má předpoklady k tomu, aby byla měřena, je projevem, který se pohybuje v čase a je jím členěn. I když to je charakteristika společná všem druhům hudby, od té, která se hrála u dvora dynastie Tang až ke skladbám Duka Ellingtona, potřeba ji co nejpřesněji měřit písemnou formou se některých hudebních kultur netýká. U afrických bubeníků či jihoamerických indiánských hudebníků se hudební tradice předávala ústně z generace na generaci, než se ji evropská etnografická začala snažit zaznamenávat.

Nutkáni přesně vymezit hudební časomíru a její ostatní součásti, jako je dynamika nebo citový projev, ovlivnily rozvoj evropského hudeb-

ního záznamu. Systém hudebního jazyka vytvořeného z grafických symbolů a značek v kombinaci se slovními instrukcemi nabyl postupem času na přesnosti a závaznosti. Notový záznam 19. a 20. století je složitým a přesným systémem, který určuje rytmus, dynamiku i dobu trvání každé noty. Výsledkem je poměrně přesná vizuální podoba hudby, která plní hlavní úkol: zaznamenat hudbu v daném čase, vyjádřit a popsat její momentální, přechodnou existenci.

Účelem hudby, společně s aritmetikou, geometrií a astronomií, bylo rozvíjet chápání absolutních čísel, božského řádu, kterým je kontrolován vesmír. V této souvislosti hudba nabídla pochopení numerických vztahů, které jsou racionálním základem harmonií a rytmů.

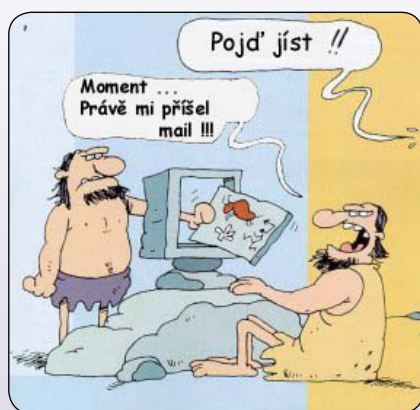
Byl to Boethius, který definoval čtyři základní větve učení a vzdělanosti: aritmetiku, geometrii, astronomii a hudbu. Hudební teorie byla vytvářena tak, že jádro hudby, škály, intervaly a harmonie byly vyjadřovány matematickými výrazy.

V pojednání *Practica Musica* z roku 1496 se jeden takt (*tactus*) rovnal pulzu jednoho běžného dechového intervalu. Později se tempo objevuje v podobě písemné instrukce, podle které se rychlost taktu zvyšovala či snižovala.

Bezprostřední inspiraci časem a jeho proměnami nalezneme v dílech celé řady světových skladatelů, z nichž nejznámější jsou Haydn (*symfonie Hodiny*), Vivaldi (*symfonie Čtyři roční období*) nebo Chopin (*Minutový valčík*).

zdroj: Createam

Nejlepší lék? ČAS A SMÍCH 😊

Znáte dobrý vtip nebo se kreslením anekdot zabýváte? Podělte se o své dílo s ostatními a pošlete ho na expo@mkzsternberk.cz.

Zapůjčený zemský globus je zpět

Po zhruba čtvrtroční pauze se mohou návštěvníci Expozice času znovu těšit z pohledu na jeden z nejvzácnějších exponátů umístěných v sálu Nejstarší hodiny a měření času. Zemský globus vytvořený v Holandsku zhruba v roce 1640 byl v polovině února letošního roku zapůjčen na výstavu *Kouzlo starých map* ve Vlastivědném muzeu v Olomouci. Po skončení této výstavy se globus z olomouckého muzea, jemuž tento vzácný exemplář patří, vrátil zpět do šternberské expozice.

V období renesance a zejména v 18. století bylo jednou z hlavních funkcí globů určování času.

Protože se měření času odvíjí od pohybu nebeských těles vůči Zemi, je globus pro tyto účely perfektním nástrojem. Jedno celé otočení globu představuje jednodenní otočení Země. Pozemský globus může být používán k měření času podle Slunce, nebeský globus slouží k měření času podle postavení vůči hvězdám. (amb)

Expozice času Šternberk
ČSA 19, 785 01 Šternberk

Kontakty: expo@mkzsternberk.cz | +420 587 571 278 | www.expozicecasu.cz

vydala Městská kulturní zařízení, p.o. v červnu 2014, 26. vydání